

نگاه

معاملات صندوق های قابل معامله به ۵۰/۸ همت رسید
صندوق های سهامی رکورد زدند
ارزش معاملات صندوق های سهامی و مختلط از ۱۲/۶ همت عبور کرد و بالاترین سطح تاریخی را ثبت کرد

معاملات صندوق های قابل معامله در روز دوشنبه با ثبت ارقام تازه ای همراه شد و ارزش کل معاملات ETFها به ۵۰/۸ همت رسید که بخش عمده آن به صندوق های درآمد ثابت اختصاص داشت.

براساس آمارهای معاملاتی، ارزش دادوستد صندوق های درآمد ثابت به ۲۷/۵ همت رسید، صندوق های کالا نیز بیش از ۱۰/۶ همت معامله را به خود اختصاص دادند. در این میان، صندوق های سهامی و مختلط با ثبت ارزش معاملاتی ۱۲/۶ همت، رکورد جدیدی در تاریخ فعالیت این گروه از صندوق ها بر جای گذاشتند.

ارزش معاملات صندوق های سهامی و مختلط به ۱۲۶ هزار و ۵۷۱ میلیارد ریال رسید. این رقم بالاترین سطح ثبت شده برای این دسته از صندوق ها محسوب می شود. در همین روز، خالص خرید حقیقی ها در صندوق های سهامی و مختلط منفی ۱۶ هزار و ۷۳۱ میلیارد ریال ثبت شد.

در بخش صندوق های درآمد ثابت نیز ارزش معاملات به ۲۲۴ هزار و ۶۴۳ میلیارد ریال رسید. خالص خرید حقیقی ها در این گروه منفی ۱۶ هزار و ۳۵۵ میلیارد ریال بود.

سهام صندوق های کالایی از معاملات

صندوق های کالایی نیز روز پر عملهای را پشت سر گذاشتند. ارزش معاملات صندوق های طلا به ۸۱ هزار و ۷۰۹ میلیارد ریال رسید که بیشترین سهم را در میان صندوق های کالایی به خود اختصاص داد.

پس از صندوق های طلا، صندوق های انرژی با ۱۰ هزار و ۵۶۲ میلیارد ریال و صندوق های نقره با ۱۰ هزار و ۸۸ میلیارد ریال معامله قرار گرفتند. ارزش معاملات صندوق های زعفران نیز ۹۹۷ میلیارد ریال و صندوق های املاک ۲۰۹ هزار و ۲ میلیارد ریال ثبت شد.

در مجموع، خالص خرید حقیقی ها در صندوق های کالایی منفی ۳ هزار و ۳۸۱ میلیارد ریال بود.

رود پول به ETFها مثبت ماند

آمارهای تجمیعی صندوق های قابل معامله پس از بازگشایی بازار نیز ارقام قابل توجهی را ثبت کرده است و داده های معاملاتی نشان می دهد تراز ورود و خروج سرمایه حقیقی در ETFها همچنان در محدوده مثبت قرار دارد.

بر این اساس، مجموع ورود پول حقیقی به صندوق های قابل معامله از زمان بازگشایی بازار پس از جنگ به ۶۴۰ هزار میلیارد ریال رسید. هر چند این رقم در مقایسه با روز قبل کاهش یافته، اما همچنان در محدوده مثبت قرار دارد.

رکورد تاریخی صندوق های سهامی و مختلط در کنار ارزش ۵۰/۸ همتی معاملات ETها، روز دوشنبه را به یکی از پر معامله ترین روزهای بازار صندوق های قابل معامله تبدیل کرد و بخش عمده معاملات در صندوق های درآمد ثابت انجام شد و صندوق های سهامی، کالایی و مختلط نیز سهم قابل توجهی از گردش نقدینگی بازار را به خود اختصاص دادند.

نگاه

هادی اسماعیلی

واقعا ۸۸ همت در آمد معدنی دولت در ۳ سال!؟

«۸۸ هزار میلیارد تومان درآمد دولت از محل حقوق دولتی معادن در سه سال»، این موضوع اخیراً سر از رسانه ها در آورده است و در نگاه نخست بزرگ، قابل توجه و حتی امیدوار کننده به نظر می رسد، اما نکته اصلی اینجاست که آیا این رقم واقعاً بیانگر در آمد قطعی و شفاف دولت از بخش معدن است یا صرفاً یک برآورد مبتنی بر داده های است که خود با ابهامات جدی مواجهه اند؟

نخست باید توجه داشت که حقوق دولتی معادن با در آمد عملیاتی یک بنگاه اقتصادی تفاوت دارد. آنچه به عنوان وصول حقوق دولتی اعلام می شود، لزوماً به معنای در آمد همان سال نیست. بخشی از این ارقام به مطالبات سال های گذشته مربوط است که با تأخیر وصول شده اند. در واقع، زمانی که معوقات سال های قبل وصول می شود، رقم وصولی افزایش پیدا می کند، اما این افزایش لزوماً به معنای رشد در آمد ایجادشده در همان دوره نیست.

نکته مهم تر آن است که خود آمارهای منتشر شده نشان می دهد در سال های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ به طور میانگین ۷۶ درصد حقوق دولتی وصول شده از محل معوقات بوده است. این نسبت به اندازهای بزرگ است که نمی توان به سادگی از کنار آن عبور کرد. وقتی بیش از سه چهارم وصولی ها به مطالبات سنواتی از تباط دار، طبیعی است که درباره کیفیت و ماهیت آن در آمارها تأملاتی مطرح شود.

اینهام دیگر به ساختار ثبت و محاسبه حقوق دولتی بازمی گردد و تأکید شده است که بدون استقرار سامانه حسابداری تعهدی متمرکز، امکان محاسبه دقیق معوقات وجود ندارد. این جمله به تنهایی اهمیت زیادی دارد. اگر نظام ثبت بدهی ها و مطالبات هنوز به شفافیت کامل نرسیده باشد، چگونه می توان با اطمینان از رقم نهایی درآمدهای وصول شده سخن گفت؟

موضوع زمانی حساس تر می شود که بدانیم تا پایان سال ۱۴۰۲ بیش از ۱۹۲ هزار میلیارد ریال معوقه با عمر بیش از یک سال در این بخش وجود داشته است. این رقم نشان می دهد پیشرفت از مطالبات دولت همچنان وصول نشده و وضعیت مالی بخش معدن هنوز کامل نیست.

از سوی دیگر، انتشار رقم ۸۸ همت بدون ارائه جزئیات سهم معادن بزرگ، معادن کوچک، نوع مواد معدنی، میزان استخراج، نرخ محاسبه حقوق دولتی و سهم واقعی هر بخش، بیش از آنکه به شفافیت کمک کند، به تولید یک عدد بزرگ در فضای رسانه ای شباهت پیدا می کند. عده های بزرگ همیشه چنانند، اما سیاستگذاری اقتصادی با اعداد جذاب پیش نمی رود و با داده های دقیق، قابل راستی آزمایی و شفاف پیش می رود. مسئله اصلی این نیست که آیا دولت از بخش معدن در آمد داشته یا خیر. بر تردیدی وجود ندارد که حقوق دولتی یکی از منابع در آمدی دولت است. پرسش اصلی آن است که آیا رقم اعلام شده، گزارش دقیقی از واقعیت مالی بخش معدن ارائه می کند یا هنوز برای رسیدن به یک جمع بندی قطعی باید منتظر شفاف سازی بیشتر در حوزه ثبت مطالبات و معوقات و شیوه محاسبه حقوق دولتی ماند؟

تا زمانی که پاسخ روشنی برای این پرسش ها ارائه نشود، عدد ۸۸ همت را باید یک ادعای آماری دانست که برای تبدیل شدن به یک واقعیت غیر قابل مناقشه، به شفافیت بیشتری نیاز دارد و مردم همچنان کلی سوال از سرنوشت درآمدهای معدنی دارند و این روزها هم نگران خیز صمت برای واگذاری معادن شده اند.

گزارش یک حسن محمودی

از ۱۱/۵ درصد به

۹ درصد ارزش معاملاتی با هدف تعدیل بخشی از هزینه های جانبی در حوزه مسکن به تصویب رسید و طبیعتاً در فرآیندهای مرتبط با نقل و انتقال و خدمات ملکی اثر گذار خواهد بود، اما این تغییر در ساختار هزینه ای معاملات فقط بخشی از بار مالی اداری را کاهش می دهد و تأثیر مستقیمی بر قیمت اصلی مسکن ندارد. فشار اصلی همچنان از سمت رشد قیمت خرید و افزایش اجاره بها بر بازار مسکن وارد می شود و این اصلاح بیشتر در سطح هزینه های خدماتی قابل مشاهده خواهد بود. بنابر این دولت باید فکر اساسی برای حل فشار قیمتی مسکن مخصوصاً برای مستأجران کند. ■ ■ ■

هیئت دولت در جلسه روز دوشنبه عوارض ملکی را کاهش داد و هر چند در ظاهر یک تغییر عددی در نرخ محاسبه به شمار می رود، اما در ساختار هزینه های مرتبط با املاک جایگاه مشخصی دارد و بر بخشی از هزینه های قطعی معاملات اثر می گذارد، چراکه کاهش نرخ محاسبه از ۱۱/۵ درصد به ۹ درصد ارزش معاملاتی به معنای کاهش مستقیم در بخشی از هزینه هایی است که شهروندان هنگام خرید، فروش یا انتقال سند ملک پرداخت می کنند.

در نظام محاسباتی کشورمان، ارزش معاملاتی ملک به عنوان مبنای رسمی برای تعیین بسیاری از عوارض و مراجع قانونی شناخته می شود و این ارزش از سوی مراجع ذی ربط تعیین می شود و معمولاً فاصله قابل توجهی با قیمت واقعی بازار دارد. آنچه در نهایت رقم پرداختی را تغییر می دهد، درصدی است که بر این پایه اعمال می شود. تغییر اخیر نیز دقیقاً در همین نقطه رخ داده است.

کاهش این درصد از ۱۱/۵ به ۹ در نگاه نخست ممکن است محدود به نظر برسد، اما در معاملات با ارزش بالا همین تغییر می تواند اختلاف عددی قابل توجهی ایجاد کند. به ویژه در شهرهای بزرگ که قیمت ملک در سطح بالاتری قرار دارد، هزینه های جانبی نقش پر رنگی در تصمیم گیری خریداران و فروشندگان پیدا می کند.

با وجود این تغییر، ساختار اصلی قیمت گذاری در بازار مسکن بدون تحول باقی نمانده است و قیمت خرید و فروش ملک همچنان تحت تأثیر عوامل کلان اقتصادی، سطح عرضه و تقاضا، هزینه ساخت و انتظارات تورمی قرار دارد. در چنین چارچوبی، کاهش عوارض بیشتر در بخش هزینه های اداری و خدماتی اثر می گذرد و توان اثر گذاری آن بر قیمت نهایی بازار محدود است.

هزینه های جانبی معاملات ملکی به یکی از بخش های قابل توجه در سبد هزینه ای خانوار تبدیل شده است

گزارش ۲ زینب زربین

سیاست های ارزی جدید، مسیر استفاده از ارز صادراتی را برای گروهی از صادر کنندگان باز نگه داشت، براساس ابلاغ رسمی، صادر کنندگان واجد شرایطی می توانند ارز حاصل از صادرات خود را برای واردات کالاهای مورد نیاز تولید خرید و تجارت بیه کار بگیرند. این امکان تا پایان مرداد ۱۴۰۵ اعتبار دارد و شامل پروانه های صادراتی از سال ۱۴۰۱ به بعد می شود. ■ ■ ■

امکان استفاده از ارز صادراتی برای واردات کالا با هدف تأمین مواد اولیه، کالاهای واسطه ای و اقلام ضروری واحدهای تولیدی تمدید شد و براساس ابلاغیه صمت، صادر کنندگانی که دارای پروانه صادراتی معتبر از سال ۱۴۰۱ به بعد هستند، اجازه دارند ارز حاصل از صادرات خود را برای واردات کالاهای مورد نیاز به کار بگیرند. این سازوکار با استناد به مقررات ارزی بانگ مرکزی تعریف شده و چارچوب اجرای آن در نامه رسمی دفتر مقررات صادرات و واردات تعیین شده است.

اجرای این سیاست به معنای اتصال مستقیم ارز صادراتی به فرآیند واردات است و در این روش، ارز حاصل از صادرات بدون ورود به چرخه فروش

گزارش ۳ حسام کمالی

جنگ تحمیلی سوم در حالی در جریان است که ۳ میلیون تن کالای اساسی در ۴۰ روز دفاع مشروع وارد کشورمان شد و در همین بازه، ارزش واردات به ۴ میلیارد و ۵۹۵ میلیون دلار رسید و ۲۲۱ میلیون دلار درون نیز از مبادی رسمی وارد شد. هم زمان ۸ میلیون و ۷۵۳ هزار تن کالای غیر نفتی به ارزش ۳ میلیارد و ۴۰۰ میلیون دلار صادر شدند و حجم ترانزیت خارجی از یک میلیون و ۴۰۰ هزار تن فراتر رفت. ■ ■ ■

آمارهای تجارت خارجی در دوره ۴۰ روزه جنگ تحمیلی سوم از ۴ میلیون و ۶۶۸ هزار تن واردات خیر می دهد. ارزش این کالاهای ۴ میلیارد و ۵۹۵ میلیون دلار اعلام شده است و در میان کالاهای وارداتی، سهم کالاهای اساسی به ۲ میلیون تن رسید که بیش از نیمی از وزن کل واردات کشور را در این بازه تشکیل می دهد.

دارو و اقلام مرتبط با حوزه سلامت نیز بخشی از واردات این دوره را به خود اختصاص دادند؛ ارزش داروهای وارد شده ۲۳۱ میلیون دلار ثبت شده است.

در کنار واردات، صادرات غیر نفتی نیز ادامه پیدا کرد، به طوری که

اقتصاد

سرویس اقتصادی ۶۰-۸۸۵۳۳

دولت عوارض ملکی را کاهش داد

گام کوچک دولت برای گره بزرگ مسکن

هیئت دولت نرخ محاسبه عوارض املاک را از ۱۱/۵ درصد به ۹ درصد کاهش داد

اما موضوع مهم به فشار سنگین قیمت مسکن و اجاره بها بر می گرد دد

از اصلی ترین چالش های اقتصادی تبدیل شده است.

تغییر در عوارض ملکی، هر چند از نظر اداری قابل توجه است، اما پاسخ مستقیمی به این فشار ساختاری محسوب نمی شود.

اثرات بر بازار معاملات

بازار معاملات ملکی به شدت به هزینه های جانبی حساس است و در بسیاری از موارد، خریداران و فروشندگان علاوه بر قیمت ملک، مجموعه ای از هزینه های ثابت و متغیر را نیز مدنظر قرار می دهند و همین هزینه ها گاهی در تصمیم نهایی برای انجام یا شکل مستقیم قابل مشاهده خواهد بود. با این حال، این اثر بیشتر در سطح هزینه های جانبی باقی می ماند

و به ساختار اصلی قیمت مسکن وارد نمی شود.

در کنار این تصمیم، بحث مهم تر در بازار مسکن همچنان پابرجاست و آن فشار ناشی از افزایش قیمت خرید و رشد اجاره بهاست. این بخش از بازار ارتباط مستقیم با توان مالی خانوارها دارد و به یکی

صادرات ارز

تسهیلات ارزی صادرات تا پایان مردادماه تمدید شد

صادر کنندگان مجاز به مصرف مستقیم ارز شدند

امکان استفاده از ارز حاصل از صادرات برای واردات مواد اولیه و کالاهای واسطه ای تا ۳۱ مرداد ۱۴۰۵ ادامه دارد

راد در مسیر واردات مصرف کنند.

کارکرد در زنجیره تأمین تولید

در ساختار فعلی تجارت خارجی، بخشی از واحدهای تولیدی همزمان در نقش صادر کننده و وارد کننده فعالیت می کنند و در چنین شرایطی، استفاده از ارز صادراتی برای واردات، حلقه میان این دو بخش را کوتاه تر می کند.

بخش قابل توجهی از واردات کشور به کالاهای واسطه ای و مواد اولیه اختصاص دارد و این اقلام در فرآیند تولید داخلی نقش مستقیم دارند و تأمین آنها از مسیر صادرات می تواند زمان تأمین را کاهش دهد. اجرای این سیاست، جریان تأمین مواد اولیه

را به درآمدهای ارزی همان واحدها متصل می کند. همچنین واسطه ای و اقلام مورد نیاز واحدهای تولیدی در اولویت قرار گرفته و هدف از این تخصیص، تأمین نیاز بخش تولید از محل منابع ارزی حاصل از صادرات همان بخش عنوان شده است. این سیاست به صورت مستقیم بر ارتباط میان صادرات و واردات اثر می گذارد و فرآیند تأمین ارز برای واردات را برای گروهی از فعالان اقتصادی تسهیل می کند، چراکه صادر کنندگان می توانند بدون مراجعه به بازارهای ثانویه ارز، منابع ارزی خود محدودیت هایی مواجهه نبود.

دامنه زمانی و مشمولان طرح

دامنه این تصمیم به پروانه های صادراتی صادر شده از ابتدای سال ۱۴۰۱ محدود شده است و صادر کنندگانی که در این بازه فعالیت داشته اند، امکان استفاده از این تسهیلات را خواهند داشت.

عمومی، در اختیار دارند کننده قرار می گیرد تا

برای تأمین کالاهای مورد نیاز استفاده شود. این شیوه پیش تر نیز در دوره هایی از سیاست ارزی کشور اجرا شده و اکنون با تمدید مهلت، ادامه پیدا کرده است.

درد

کاهش نرخ محاسبه عوارض ملکی از ۱۱/۵ درصد به ۹ درصد ارزش معاملاتی فقط بخشی از هزینه های اداری معاملات را کاهش می دهد و اثر آن بر قیمت اصلی مسکن محدود است. در ششرا بطی که فشار اصلی بازار از سمت افزایش قیمت خرید و اجاره بها وارد می شود، این تصمیم بیشتر در سطح اصلاحات جزئی ساختاری معنا پیدا می کند

تابعی از قیمت ملک و شرایط عرضه و تقاضاست و تغییر در هزینه های جانبی معاملات به طور مستقیم وارد این بخش نمی شود.

از همین رو، نگاه کارشناسی به این تصمیم بیشتر در چارچوب کاهش هزینه های اداری ارزی زیبایی می شود تا حل مسئله قیمت مسکن یا اجاره را در پی داشته باشد و همین موضوع باعث شده است انتظارها از سیاست های مرتبط با مسکن همچنان در سطح اقدامات گسترده تر باقی بماند.

تغییر در ساختار عوارض و پیامدهای اجرایی آن

تغییر نرخ محاسبه عوارض ملکی در سطح اداری نیازمند به روزرسانی فرآیندهای محاسباتی، دست‌انگیزی اجرایی است و دفاتر ثبت اسناد، شهرداری ها و سایر نهادهای مرتبط باید نرخ جدید را در محاسبات خود اعمال کنند. این موضوع در کوتاه مدت ممکن است منجر به تغییر در رویه های محاسباتی شود، اما در بلندمدت در قالب یک نرخ ثابت جدید تثبیت خواهد شد.

در این چارچوب، هدف اصلی کاهش بخشی از هزینه های غیر ضروری و ایجاد هماهنگی بیشتر در نظام محاسباتی عنوان می شود. با این حال، اثر گذاری این تغییر در سطح کلان اقتصادی محدود باقی می ماند.

مسکن و فاصله هزینه ها با توان خرید

باید به این نکته نیز توجه داشت که بازار مسکن با فاصله قابل توجهی میان سطح قیمت و توان خرید خانوارها مواجه شده است و این فاصله در بخش اجاره

نیز خود را نشان داده و سهم مسکن در هزینه های ماهانه خانوار افزایش یافته است.

در چنین شرایطی، سیاست مرتبط با کاهش هزینه ها حتی در سطح عوارض و هزینه های جانبی مورد توجه قرار می گیرد. با این حال، مسئله اصلی همچنان در سطح قیمت گذاری پایه و هزینه های ساخت و عرضه باقی مانده است. تا زمانی که این متغیرها تحت کنترل قرار نگیرند، تغییرات جزئی در عوارض نمی تواند اثر بنیادین بر بازار داشته باشد.

شرایطی به ثبت رسید که بخش حمل و نقل بین‌المللی در منطقه با محدودیت‌هایی مواجه بود.

تخصیص سریع تر کالاهای

همزمان با آغاز جنگ تحمیلی سوم، مجموعه‌ای از تصمیمات اجرایی برای تسهیل تشریفات گمرکی ابلاغ شد. بخشی از این تصمیمات به کالاهای اساسی، مواد اولیه و کالاهای مورد نیاز واحدهای تولیدی اختصاص داشت.

در نتیجه اجرای این مصوبات، روند ترخیص برخی کالاها با سرعت بیشتری انجام شد. در همین مدت حدود ۶ هزار دستگاه خودرو و نیز از گمرکات کشور ترخیص شد.

بخش دیگری از اقدامات انجام‌شده به تمدید ضمانت‌نامه‌های فعالان اقتصادی مربوط بود. براساس آمارهای اعلام‌شده، بیش از ۳۰ هزار میلیارد تومان ضمانت‌نامه تمدید شد. همچنین برای بخشی از کالاها که در مراحل ثبت سفارش یا اصلاح اطلاعات قرار داشتند، امکان ترانزیت فراهم شد.

این تصمیمات در شرایطی اجرا شد که بخشی از وارد کنندگان و تولید کنندگان با محدودیت‌های ناشی از وضعیت جنگی روبه‌رو بودند

طی این مدت ۸ میلیون و ۷۵۳ هزار تن کالا به ارزش ۳ میلیارد و ۴۰۰ میلیون دلار به بازارهای خارجی صادر شد. این آمار مربوط به صادرات غیر نفتی است و بخش‌های مختلف تولیدی در آن سهم داشته‌اند.

بخش دیگری از مبادلات تجاری کشور به ترانزیت خارجی اختصاص یافته است. در دوره مورد بررسی، یک میلیون و ۴۰۰ هزار تن کالا از مسیرهای ترانزیتی کشور عبور کرد. این حجم از ترانزیت در